

Anti-pestprotocol van het Cartesius Lyceum Amsterdam

Het Cartesius Lyceum is een school waar iedereen welkom is. Wij maken geen onderscheid wat betreft achtergrond, etniciteit, geloof, seksuele voorkeur, uiterlijk en al wat behoort tot de persoonlijke levenssfeer van het individu. We omarmen onze verschillen en bejegenen de ander altijd met respect. Niet voor niets luidt de eerste regel van onze Cartesius Code:

“Op het Cartesius Lyceum hebben wij respect voor elkaar en luisteren wij naar elkaar”

Dit betekent vanzelfsprekend ook dat pesten op onze school niet getolereerd wordt. Pesten kan immers grote gevolgen hebben voor de gepeste maar ook voor de pester zelf. In dit anti-pestprotocol zetten we ons beleid wat betreft het voorkomen van pesten en het handelen indien er toch gepest wordt uiteen. Daarbij kunnen we niet genoeg benadrukken dat het uiterst belangrijk is dat er altijd contact met school wordt opgenomen op het moment dat er sprake is van een peestsituatie. Dat kan de leerling zelf doen, zijn of haar ouders maar ook een omstander die getuige is van het pesten. Derhalve eerst een overzicht van de verschillende actoren die een rol spelen in ons anti-pestbeleid.

Contact opnemen in het geval van pesten

In principe is de **mentor** het eerste aanspreekpunt als het gaat om pesten. Mentoren zijn telefonisch via school te bereiken of via de e-mail (voorletter.achternaam@cartesius.espritscholen.nl).

Soms is het prettig om eerst in contact te treden met een **vertrouwenspersoon**. Zij zullen uiteindelijk altijd anderen in de school moeten betrekken om het pesten aan te pakken maar het eerste contact met hen is laagdrempelig en vertrouwelijk. De school beschikt over twee vertrouwenspersonen, te weten:

- Iija Zonnenberg (i.zonnenberg@cartesius.espritscholen.nl)
- Sacha Verhoog (s.verhoog@cartesius.espritscholen.nl)

Daarnaast zijn er drie **teamleiders** die ieder verantwoordelijk zijn voor twee jaarlagen. In heftige of urgente gevallen zijn zij vanzelfsprekend ook te benaderen. Zij zullen wel altijd de mentor inschakelen. De teamleiders zijn:

- Leerjaar 1 en 2: Lidia Stankovic (l.stankovic@cartesius.espritscholen.nl)
- Leerjaar 3 en 4: Martijn Vanhommerig (m.vanhommerig@cartesius.espritscholen.nl)
- Leerjaar 5 en 6: Lydwin van Rooyen (l.vanrooyen@cartesius.espritscholen.nl)

De school beschikt over een veiligheidscoördinator die handelt op het moment dat de fysieke of sociale veiligheid in het geding is. Hij ageert bij 'zichtbaar' gedrag en is verantwoordelijk voor de eerste afhandeling. In gevallen waarbij de veiligheid in het geding is, neemt de veiligheidscoördinator, Mohammed Houta, contact op met het thuisfront van de betrokken leerling(en).

Tot slot heeft de school een anti-pestcoördinator. Hij is verantwoordelijk voor het beleid en houdt toezicht op het uitvoeren van het beleid. De rol van de anti-pestcoördinator wordt vervuld door de rector, Wim van Boxtel (w.vanboxtel@cartesius.espritscholen.nl)

Wanneer is er sprake van pesten?

De definitie van pesten luidt dat een en dezelfde persoon stelselmatig wordt gekwetst, bedreigd en/of geïntimideerd. Pesten is een vorm van geweld en daarmee per definitie grensoverschrijdend en in sommige gevallen strafbaar.

Voor ons is het altijd de gepeste die uiteindelijk bepaalt of er sprake is van pesten. Wat voor de een slechts 'een grapje' is, kan door de ander immers als kwetsend of bedreigend worden ervaren.

De vormen van pesten zijn schier onuitputtelijk. We onderscheiden in ieder geval vier categorieën: verbaal, fysiek, digitaal en sociaal.

Bij verbaal pesten gaat het om uitschelden, vernederen en belachelijk maken maar ook het geven en consequent gebruiken van bijnamen behoort hiertoe. Bij fysiek pesten gaat het om slaan, schoppen, duwen, haren trekken en alle andere vormen van grensoverschrijdend lichamelijk contact. Bij fysiek geweld hanteren we een stroomschema dat te vinden is op onze website onder het kopje schoolregels. Onder digitaal pesten valt alles wat gebeurt via sms, whatsapp, sociale media en de mail. Tot sociaal pesten behoren buitensluiten, isoleren en doodzwijgen.

Wie zijn de actoren in een peestsituatie?

Vanzelfsprekend behoren de gepeste en de pester(s) altijd tot de actoren die een rol spelen in een peestsituatie. Karakterisering van deze actoren doet de realiteit nooit recht, er zijn immers ontelbaar veel varianten van peestsituaties. Het gaat in de meeste gevallen om groepsgedrag waarin de een (de pester) zijn of haar positie in een groep probeert te verstevigen door een ander (de gepeste) te pesten. Maar er zijn ook situaties denkbaar waarin gepest wordt omdat de pester de manier van leven van de gepeste, om welke reden dan ook, afkeurt.

Daarnaast zijn er in de meeste peestsituaties nog drie andere groepen te onderscheiden: de meelopers, de zwijgende middengroep en de volwassenen. De meelopers nemen actief deel aan het pesten en zijn daarmee per definitie medeschuldig aan de peestsituatie. Meeloopgedrag uit angst voor de pester kan weliswaar een verzachtende omstandigheid zijn maar het pleit de meeloper nooit vrij. Daarnaast is er de zwijgende middengroep die niet actief deelneemt aan het pesten maar ook niet ingrijpt. En tot slot zijn er de volwassenen, de medewerkers van de school en ook de ouders. Zij dienen altijd in te grijpen op het moment dat zich een peestsituatie voordoet. Medewerkers door het pestprotocol in werking te stellen en ouders door signalen van pesten te melden bij één van voornoemde contactpersonen.

De preventieve aanpak

In de mentorlessen wordt aandacht besteed aan positieve groepsvorming vanuit de gedachte dat in goed functionerende groepen niet, of in ieder geval minder snel, gepest wordt. Daarnaast wordt in de het onderwerp pesten regelmatig besproken en wordt er elk jaar aandacht besteed aan de zogenoemde Week tegen het Pesten. Op onze inclusiviteitsdagen staat elke maand een belangrijk thema centraal. Op deze wijze proberen we het wederzijdse begrip voor de ander te vergroten.

De curatieve aanpak

In de curatieve aanpak worden altijd de pester(s), de gepeste, de ouders van de betrokken leerlingen en de mentor meegenomen. In de curatieve aanpak staat het gevoel van de gepeste centraal: hij of zij wordt altijd serieus genomen en vindt bij één van voornoemde contactpersonen een luisterend oor. Er vindt altijd, onder begeleiding, een gesprek tussen de gepeste en de pester(s) plaats. Indien nodig wordt externe hulp ingeschakeld, bijvoorbeeld via de begeleider passend onderwijs of via de adviseur van het Ouder-Kind-Team.

Indien nodig wordt ook de zwijgende middengroep meegenomen in het oplossen van de peestsituatie. Zij kunnen helpen om pestgedrag te voorkomen en zij kunnen de volwassenen inschakelen op het moment dat het pestgedrag toch weer de kop opsteekt.

Op het gesprek tussen de pester(s) en de gepeste volgt altijd een document waarin duidelijke afspraken staan geformuleerd om het pestgedrag niet meer te laten plaatsvinden. Dit zijn bindende afspraken waaraan de pester(s) zich dient c.q. dienen te houden. Bij herhalend gedrag zal de school maatregelen treffen waarbij een verwijdering van school uiteindelijk het zwaarste middel zal zijn.

Sommige leerlingen worden herhaaldelijk slachtoffer van pesten. Ook al ligt de schuld nooit bij het slachtoffer, soms kan het raadzaam zijn om een training wat betreft weerbaarheid of sociale vaardigheden te volgen. In overleg met de zorgcoördinator zal de gepeste leerling een dergelijk aanbod worden gedaan.

De rol van ouders

Uit allerlei onderzoeken en ook uit onze eigen praktijk blijkt dat pesten vooral via de sociale media plaatsvindt. Vaak gaat het dan om pesten buiten schooltijd om met vanzelfsprekend wel degelijk gevolgen voor de gepeste tijdens schooltijden. Het lastige is dat digitaal pesten voor ons als school vaak (lang) onzichtbaar blijft. Wij doen op ouders dan ook het dringende beroep om bij digitaal pesten altijd contact op te nemen met school. Handelen is enkel mogelijk op basis van weten en daarvoor is het contact met thuis onontbeerlijk.